

บทที่ 3

ผลของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ ศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง โดยได้ทำการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ที่สนใจของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่มีต่อแนวทางในการพัฒนาชนบทของรัฐบาล ประโยชน์ที่คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองได้รับจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท และลักษณะการเข้าร่วมมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อระดับการเข้าร่วมมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ดังจะได้กล่าวถึงรายละเอียดต่อไป

1. ลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

จากการศึกษาพบว่าในจำนวนคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่ทำการศึกษาทั้งหมด 385 คนนั้น เป็นเพศชายร้อยละ 93.2 เป็นเพศหญิงร้อยละ 6.8 อายุสูงสุดของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง คือ 58 ปี อายุต่ำสุด 25 ปี โดยแบ่งเป็นอายุต่ำกว่า 41 ปี ร้อยละ 28.3 อายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 33.2 และอายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 38.5

คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่ทำการศึกษานั้นมี 2 รูปแบบ คือ คณะกรรมการกลางโดยตำแหน่งซึ่งประกอบ ด้วยกำนันร้อยละ 2.1 ผู้ใหญ่บ้านร้อยละ 12.7 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านร้อยละ 29.1 แพทย์ประจำตำบลร้อยละ 1.6 และกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 8.8 กับอีกรูปแบบหนึ่ง คือ คณะกรรมการกลางโดยการเลือกตั้ง กล่าวคือเป็นกรรมการฯ ที่มาจากการเลือกตั้งของราษฎรในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองหมู่บ้านต่าง ๆ หมู่บ้านละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 45.7

ระดับการศึกษาของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.8 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 31.2 จบการศึกษาในระดับสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีร้อยละ 1 ไม่เคยเรียนหนังสือ

ในด้านการประกอบอาชีพคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ร้อยละ 81.3 ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ร้อยละ 3.9 ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 4.7 ประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 7.8 ประกอบอาชีพรับจ้าง ส่วนอาชีพอื่น ๆ คือ ไม่ได้ทำงานหรือเป็นแม่บ้าน ร้อยละ 2.3

แม้คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ร้อยละ 39.7 มีรายได้ครอบครัวต่ำกว่า 16,000 บาทต่อปี ร้อยละ 31.4 มีรายได้ครอบครัว 16,000-25,000 บาทต่อปี ที่มีรายได้สูงกว่า 25,000 บาทต่อปีขึ้นไป มีร้อยละ 25.8

คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองอาศัยอยู่ในหมู่บ้านของตนเป็นระยะเวลาานระหว่าง 17-30 ปี ร้อยละ 38.7 อยู่ระหว่าง 31-45 ปี ร้อยละ 32.5 ระหว่าง 46 ปี ร้อยละ 12.2 และที่อยู่ต่ำกว่า 16 ปี ร้อยละ 16.6

เกี่ยวกับสถานภาพในครอบครัวพบว่าคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นหัวหน้าครอบครัว ร้อยละ 88.5 รองลงไปเป็นสมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 5.7 เป็นภรรยาของหัวหน้าครอบครัว ร้อยละ 5.5 มีสถานภาพในครอบครัว เช่น อาศัยญาติพี่น้องอยู่ ร้อยละ 0.3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดทั่วไปของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่ศึกษา
แสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	359	93.2
หญิง	26	6.8
รวม	385	100.0
<u>อายุ</u>		
ต่ำกว่า 41 ปี	109	28.3
41 - 51 ปี	128	33.2
51 ปี ขึ้นไป	148	38.5
รวม	385	100.0
<u>สถานภาพโดยตำแหน่ง</u>		
กำนัน	8	2.1
ผู้ใหญ่บ้าน	49	12.7
แพทย์ประจำตำบล	6	1.6
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	112	29.1
กรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิ	34	8.8
กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ	176	45.7
รวม	385	100.0

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ไม่เคยเรียน	4	1.0
จบชั้นประถม ปีที่ 4	261	67.8
จบการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมปีที่ 4	120	31.2
รวม	385	100.0
<u>อาชีพ</u>		
เกษตรกรรวม	313	81.3
เลี้ยงสัตว์	15	3.9
ค้าขาย	18	4.7
รับจ้าง	30	7.8
อื่น ๆ (ไม่ได้ทำงาน,แม่บ้าน)	9	2.3
รวม	385	100.0
<u>รายได้ (บาท/ปี)</u>		
ต่ำกว่า 16,000 บาท	153	39.7
16,000-25,000 บาท	121	31.4
25,000 บาท ขึ้นไป	111	28.8
รวม	385	100.0

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
<u>ระยะเวลาการอยู่อาศัยในตำบล</u>		
ต่ำกว่า 16 ปี	64	16.6
16 - 30 ปี	149	38.7
31 - 45 ปี	125	32.5
46 ปี ขึ้นไป	47	12.2
รวม	385	100.0
<u>สถานภาพในครอบครัว</u>		
หัวหน้าครอบครัว	341	88.5
ภรรยาของหัวหน้าครอบครัว	21	5.5
สมาชิกในครอบครัว	22	5.7
อื่น ๆ (อาศัยญาติพี่น้อง)	1	0.3
รวม	385	100.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ทัศนคติของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่มีต่อแนวทางการพัฒนาชนบทของรัฐบาล

การศึกษาถึงทัศนคติของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่มีต่อแนวทางการพัฒนาชนบทของรัฐบาล พบว่าคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ร้อยละ 73.5 มีทัศนคติทางการเมืองต่อแนวทางการพัฒนาชนบทของรัฐบาลสูง ร้อยละ 25.5 มีทัศนคติทางการเมืองต่อแนวทางการพัฒนาชนบทของรัฐบาลปานกลางและ ร้อยละ 1 มีทัศนคติทางการเมืองต่อแนวทางการพัฒนาชนบทของรัฐบาลต่ำ ซึ่งในเรื่องดังกล่าวนี้คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองเห็นด้วยมากที่สุด คือ ความพอใจในระบอบประชาธิปไตยและรองลงมาคือ เมื่อประชาชนเดือดร้อนจะบอกให้คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองช่วยเหลือ

ตารางที่ 3.2 แสดงทัศนคติของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่มีต่อแนวทางการพัฒนาชนบทของรัฐบาล

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	4	1
ปานกลาง	98	25.5
สูง	283	73.5
รวม	385	100.0

3. การประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

การประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ผลการศึกษาพบว่าคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ร้อยละ 51.2 ตอบว่าการพัฒนาหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ความกตริเริ่มควรมาจากประชาชนในหมู่บ้าน เพราะเป็นผู้ประสบกับปัญหาต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ร้อยละ 9.6 ตอบว่า ควรมาจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพราะเป็นผู้นำและมีอิทธิพลในหมู่บ้าน ร้อยละ 24.9 ตอบว่า ควรมาจากกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) เพราะทำหน้าที่แก้ไข้ปัญหาในหมู่บ้าน และร้อยละ 14.3 ตอบว่า ควรจะมาจากรัฐบาล เพราะเป็นผู้จัดสรรงบประมาณให้กับหมู่บ้าน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.3 แสดงการประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง
(ความกตริเริ่มในการพัฒนาหมู่บ้าน)

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ความกตริเริ่มในการพัฒนาหมู่บ้าน</u>		
ประชาชนในหมู่บ้าน	197	51.2
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	37	9.6
กรรมการกลางหมู่บ้าน	96	24.9
รัฐบาล	55	14.3
รวม	385	100.0

คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ได้ตอบคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านนั้น หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ยังคงต้องการความช่วยเหลือจากผู้ใดมากที่สุด ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 75.8 มาจากข้าราชการฝ่ายปกครอง เพราะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ร้อยละ 4.4 มาจากข้าราชการตำรวจเพราะเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน ร้อยละ 17.1 มาจากพัฒนากรเพราะเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการฝ่ายสวัสดิการในหมู่บ้าน และร้อยละ 2.6 ต่อมว่า มาจากข้าราชการครู เพราะเป็นข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในหมู่บ้าน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.4)

ตารางที่ 3.4 แสดงการประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง
(ความต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนา)

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ความต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาหมู่บ้าน</u>		
ข้าราชการฝ่ายปกครอง	292	75.8
ข้าราชการตำรวจ	17	4.4
พัฒนากร	66	17.1
ข้าราชการครู	10	2.6
รวม	385	100.0

ในเรื่องการพัฒนาหมู่บ้าน องค์กรเอกชนเข้ามาช่วยพัฒนา จะทำได้ดีกว่าข้าราชการหรือไม่ ผลการศึกษพบว่า ร้อยละ 17.9 ควรให้องค์กรเอกชนเข้ามาช่วยพัฒนา เพราะมีงบประมาณเข้ามาพัฒนาได้ทันที ร้อยละ 25.7 ตอบว่าไม่ใช่ เพราะองค์กรเอกชนไม่เข้าใจในปัญหาต่าง ๆ ของหมู่บ้านได้ดีเท่ากับข้าราชการ ร้อยละ 40.5 ดีเท่ากัน เพราะทั้งข้าราชการและองค์กรเอกชนต้องมาหารือกับคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง และร้อยละ 15.8 ยังหาข้อสรุปไม่ได้ (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.5)

ตารางที่ 3.5 แสดงการประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง
(เอกชนจะพัฒนาหมู่บ้านดีกว่าข้าราชการหรือไม่)

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
<u>องค์กรเอกชนจะพัฒนาหมู่บ้านได้ดีกว่า ข้าราชการหรือไม่</u>		
ใช่	69	17.9
ไม่ใช่	99	25.7
ดีเท่ากัน	156	40.5
ยังหาข้อสรุปไม่ได้	61	15.8
รวม	385	100.0

ในด้านประสิทธิภาพการพัฒนาภายในหมู่บ้าน หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพย.) มีประสิทธิภาพในด้านการพัฒนาได้ดีเท่าหมู่บ้านปกติหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 53.2 หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพย.) มีประสิทธิภาพในการพัฒนาได้ดีเท่าหมู่บ้านปกติ ร้อยละ 14.0 ตอบว่าไม่ใช่ ร้อยละ 24.2 ตอบว่าจะ เป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพย.) หรือหมู่บ้านปกติประสิทธิภาพในการพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญได้ดีเท่ากัน และ ร้อยละ 8.6 ยังหาข้อสรุปไม่ได้ (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.6)

ตารางที่ 3.6 แสดงการประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (ประสิทธิภาพในการพัฒนาหมู่บ้าน อพย. จะดีเท่าหมู่บ้านปกติหรือไม่)

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ประสิทธิภาพในการพัฒนาหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองดีเท่าหมู่บ้านปกติ</u>		
ใช่	205	53.2
ไม่ใช่	54	14.0
ดีเท่ากัน	93	24.2
ยังหาข้อสรุปไม่ได้	33	8.6
รวม	385	100.0

การพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง(อพม.) มีประสิทธิภาพเป็นเช่นไร ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 55.3 เป็นวิธีที่ดีที่สุด ร้อยละ 41.3 เป็นวิธีที่ดีปานกลาง ร้อยละ 2.1 ตอบว่าการพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง มีประสิทธิภาพน้อย และร้อยละ 1.3 เห็นว่ามีประสิทธิภาพน้อยที่สุด (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.7)

ตารางที่ 3.7 แสดงการประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง
(ประสิทธิภาพในการพัฒนาหมู่บ้านเป็นเช่นไร)

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ประสิทธิภาพในการพัฒนาหมู่บ้าน</u> <u>เป็นเช่นไร</u>		
ดีที่สุด	213	55.3
ดีปานกลาง	159	41.3
น้อย	8	2.1
น้อยที่สุด	5	1.3
รวม	385	100.0

ในเรื่องรายได้ของประชาชนในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองจากการศึกษา พบว่า ร้อยละ 63.1 มีรายได้ดีขึ้น ร้อยละ 26.0 มีรายได้เหมือนเดิม ร้อยละ 5.5 มีรายได้น้อยลงกว่าเดิม และร้อยละ 5.5 ยังหาข้อสรุปไม่ได้ในเรื่องรายได้ของประชาชนในหมู่บ้านว่าจะดีขึ้น หรือ เหมือนเดิม หรือจะมีรายได้น้อยลงกว่าเดิม (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.8)

ตารางที่ 3.8 แสดงการประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง
(รายได้ของประชาชนในหมู่บ้าน)

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
<u>รายได้ของประชาชนในหมู่บ้าน</u>		
ดีขึ้น	243	63.1
เหมือนเดิม	100	26.0
น้อยลงกว่าเดิม	21	5.5
ยังสรุปไม่ได้	21	5.5
รวม	385	100.0

4. ความรู้ความเห็นธรรมชาติของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกัน

ตนเอง

ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยแล้วเพราะ ดังนี้ ร้อยละ 73.0 เพราะนายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้ง ร้อยละ 4.4 เพราะไม่มีการยึดอำนาจของฝ่ายทหารต่อไปอีกแล้ว ร้อยละ 1.8 ตอบว่าผลการหั่งเสียงของหนังสือพิมพ์ระบุว่าประเทศไทยเป็นประชาธิปไตย และร้อยละ 20.8 เห็นว่าคนไทยทั้งหมดยอมรับว่าประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยจริง (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.9)

ตารางที่ 3.9 แสดงความรู้ความเห็น (ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยแล้ว)

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยแล้วเพราะ</u>		
นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้ง	281	73.0
จะไม่มีการยึดอำนาจของฝ่ายทหารต่อไปอีกแล้ว	17	4.4
หนังสือพิมพ์ระบุว่า เป็นประชาธิปไตย	7	1.8
คนไทยยอมรับ	80	20.8
รวม	385	100.0

การศึกษาเรื่องในปัจจุบัน ประเทศไทยเป็นเพียงกึ่งประชาธิปไตย ผลการศึกษา ร้อยละ 39.0 เห็นว่าปัจจุบันนายกรัฐมนตรีไม่ต้องมาจากการเลือกตั้งก็ได้ ร้อยละ 7.0 เห็นว่า เพราะทหารเข้ามามีอำนาจทางการเมืองตลอดเวลา ร้อยละ 11.7 เห็นว่าวุฒิสมาชิกมาจากการเลือกตั้ง ร้อยละ 42.3 เห็นว่ามีความขัดแย้งภายในพรรคร่วมรัฐบาล (ดังแสดงไว้ใน ตารางที่ 3.10)

ตารางที่ 3.10 แสดงความรู้ความเห็น (ประเทศไทยเป็นกึ่งประชาธิปไตยเพราะ)

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ประเทศไทยเป็นกึ่งประชาธิปไตยเพราะ</u>		
นายกรัฐมนตรีไม่ต้องมาจากการเลือกตั้ง	150	39.0
ทหารเข้ามามีอำนาจทางการเมือง	27	7.0
วุฒิสมาชิกมาจากการเลือกตั้ง	45	11.7
ความขัดแย้งภายในพรรคร่วมรัฐบาล	163	42.3
รวม	385	100.0

การศึกษาเรื่องประเทศไทยปัจจุบัน ยังไม่เป็นประชาธิปไตย พบว่า ร้อยละ 69.4 การเลือกตั้งมีการซื้อขายเสียง ร้อยละ 7.5 รัฐบาลยังมีลักษณะเผด็จการ ร้อยละ 5.7 ทหารยังเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอยู่ และอีกร้อยละ 17.4 เห็นว่าคนไทยยังมีเสรีภาพน้อยเกินไป (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.11)

ตารางที่ 3.11 แสดงความรู้ความเห็น (ประเทศไทยยังไม่เป็นประชาธิปไตยเพราะ)

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ประเทศไทยยังไม่เป็นประชาธิปไตย</u> <u>เพราะ</u>		
การเลือกตั้งมีการซื้อขายเสียง	267	69.4
รัฐบาลยังมีลักษณะเผด็จการ	29	7.5
ทหารยังเป็นรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหมอยู่	22	5.7
คนไทยมีเสรีภาพน้อยเกินไป	67	17.4
รวม	385	100.0

ในเรื่องการศึกษาด้านประชาธิปไตยเป็นระบบการเมืองที่ดี ร้อยละ 87.8 เห็นว่าเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ร้อยละ 3.4 เห็นว่าแข่งขันกันได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัด ร้อยละ 3.4 ใครทำอะไรก็ได้ตามที่ต้องการและร้อยละ 5.5 เห็นว่าคนมีความสามารถ คนมีเงินได้โอกาสดีเสมอ (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.12)

ตารางที่ 3.12 แสดงความรู้ความเห็น (ประชาธิปไตยเป็นระบบการเมืองที่ดี)

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ประชาธิปไตยเป็นระบบการเมืองที่ดี</u> <u>เพราะ</u>		
เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดง ความคิดเห็น	338	87.8
แข่งขันกันได้โดยไม่มีขอบเขต	13	3.4
ใครทำอะไรก็ได้ตามต้องการ	13	3.4
คนมีความสามารถ คนมีเงินได้ โอกาสดีเสมอ	21	5.5
รวม	385	100.0

ผลการวิจัยคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองในเรื่องระบบการ เมืองแบบเผด็จการ พบว่าร้อยละ 24.7 เห็นว่าทำให้การบริหารประเทศได้โดยรวดเร็วและได้ผล ร้อยละ 59.5 เห็นว่าทำอะไรได้ผลรวดเร็วและไม่ยอมฟังความคิดเห็นของใคร ร้อยละ 4.4 เห็นว่าเป็นระบบการเมืองที่โลกกำลังนิยมอยู่ และร้อยละ 11.4 เห็นว่าระบบการเมืองแบบเผด็จ การ มุ่งถึงประโยชน์ให้คนทั่วไปมากที่สุด (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.13)

ตารางที่ 3.13 แสดงความรู้ความเห็น (ระบบการเมืองแบบเผด็จการ)

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ระบบการเมืองแบบเผด็จการ</u>		
ทำให้การบริหารประเทศรวดเร็ว	95	24.7
ทำได้รวดเร็วไม่ยอมฟัง ความเห็นใคร	229	59.5
ระบบการเมืองที่โลกกำลังนิยม	17	4.4
มุ่งประโยชน์ให้คนทั่วไป	44	11.4
รวม	385	100.0

การรับฟังความคิดเห็นของราษฎรเป็นสิ่งจำเป็นที่รัฐบาลต้องทำ ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 9.6 เป็นข้อบังคับในรัฐธรรมนูญ ร้อยละ 8.3 เป็นหลักสากล ร้อยละ 20.3 เห็นว่าเป็นอำนาจของประชาชน และร้อยละ 61.8 ทำให้รัฐบาลรับทราบความต้องการของประชาชน แล้วนำไปกำหนดนโยบายได้ (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.14)

ตารางที่ 3.14 แสดงความรู้ความเห็น (การรับฟังความคิดเห็นของราษฎร)

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
<u>การรับฟังความคิดเห็นของราษฎร</u> <u>รัฐบาลต้องทำเพราะ</u>		
เป็นข้อบังคับในรัฐธรรมนูญ	37	9.6
เป็นหลักสากล	32	8.3
อำนาจเป็นของประชาชน	78	20.3
ทำให้รัฐบาลรับทราบความต้องการ ของประชาชน	238	61.8
รวม	385	100.0

ผลการวิจัยในเรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในอนาคตจะดีขึ้น พบว่าร้อยละ 42.9 เป็นความต้องการของคนไทยทุกคน ร้อยละ 23.1 เห็นว่า บุคคลทุกฝ่ายต่างให้ความสำคัญสนับสนุนจริงจัง ร้อยละ 16.9 มีพลังผลักดันจากกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมไปในทิศทางของการเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น และร้อยละ 17.1 เห็นว่า ประชาธิปไตยในประเทศไทยพัฒนามานานพอแล้วย่อมจะต้องดีขึ้นไปอีก (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.15)

ตารางที่ 3.15 แสดงความรู้ความเห็น (ระบบประชาธิปไตยจะดีขึ้นเพราะ)

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ระบอบประชาธิปไตยจะดีขึ้นเพราะ</u>		
เป็นความต้องการของคนไทย	165	42.9
บุคคลทุกฝ่ายสนับสนุน	89	23.1
มีพลังผลักดันจากกลุ่มต่าง ๆ	65	16.9
ประชาธิปไตยมีมานาน ย่อมต้องดีขึ้นอีก	66	17.1
รวม	385	100.0

5. ประโยชน์ที่คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองได้รับจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

ผลการศึกษาคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท พบว่าร้อยละ 14.3 ได้รับประโยชน์มาก ร้อยละ 79.7 ได้รับประโยชน์ปานกลาง และร้อยละ 6.0 ได้รับประโยชน์น้อย ซึ่งประโยชน์ที่คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองได้รับนั้นเป็นการทำประโยชน์แล้วทำให้บุคคลอื่นรู้จักมากขึ้น รองลงมาเป็นการได้รับความปลอดภัยจากปัญหาอาชญากรรม ตามลำดับ

รายละเอียดเกี่ยวกับประโยชน์ที่คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองได้รับจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

ตารางที่ 3.16 แสดงประโยชน์ที่คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองได้รับจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

ประโยชน์ที่ได้รับ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	55	14.3
ปานกลาง	307	79.7
น้อย	23	6.0
รวม	385	100.0

6. ลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

ลักษณะการมีส่วนร่วมในงานพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองแต่ละคนมีสาเหตุและระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่าเรื่องความสมัครใจและความคิดริเริ่มส่วนตัวของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท ร้อยละ 39.7 ตอบว่า เข้ามามีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจและความคิดริเริ่มส่วนตัว ร้อยละ 60.3 ตอบว่า เข้ามามีส่วนร่วมมิได้ด้วยความสมัครใจและความคิดริเริ่มส่วนตัว แต่เข้ามามีส่วนร่วมเพราะบีบบังคับอย่างอื่น เช่น การได้รับการยอมรับจากประชาชนในหมู่บ้าน เป็นต้น

รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

ตารางที่ 3.17 แสดงลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
โดยความสมัครใจ	153	39.7
ถูกชักจูง	232	60.3
รวม	385	100.0

ทัศนคติของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองในการพัฒนาชนบทนั้น จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 94.8 เห็นว่าในการพัฒนาหมู่บ้านถ้าจะให้ได้ผลทุกคนต้องช่วยกัน ร้อยละ 94.3 เห็นว่าไม่ควรมีการบังคับกันเพราะเป็นหน้าที่ของทุกคน และร้อยละ 93.2 เห็นว่าการร่วมพัฒนาหมู่บ้านเท่ากับเป็นการให้ความร่วมมือที่ดีกับรัฐบาล

ตารางที่ 3.18 แสดงทัศนคติในการพัฒนาชนบทของหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

ทัศนคติการพัฒนาชนบท	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	312	81.0
ไม่เห็นด้วย	73	19.0
รวม	385	100.0

สำหรับเหตุผลในการเข้าร่วมในงานพัฒนาชนบทนั้น นอกจากจะด้วยความสมัครใจและความคิดริเริ่มส่วนตัวแล้ว ร้อยละ 60.8 ตอบว่าเนื่องจากได้รับการยอมรับจากประชาชนในหมู่บ้าน อย่างไรก็ตามคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ร้อยละ 49.6 ตอบว่าเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทนั้นเพราะหน้าที่ที่มีต่อหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ในขณะที่เข้ามามีส่วนร่วมเพราะถูกบังคับและถูกชักชวนจากคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองอื่น ๆ ถึงร้อยละ 96.6 และ 80.5 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะสอดคล้องกับสถานภาพทางตำแหน่งของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่กรรมการกลางส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการกลางโดยตำแหน่ง ซึ่งประกอบไปด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นกรรมการกลางที่มาจากการเลือกตั้งโดยทางอ้อม จึงอาจถูกบังคับจากราชการได้เช่นกัน

ตารางที่ 3.19 แสดงลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน
อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

ลักษณะการมีส่วนร่วม	มี	ไม่มี
<u>โดยความสมัครใจ</u>		
1. ความสมัครใจและความกตริเริ่มส่วนตัว	176 (45.7)	209 (54.3)
2. ความรู้ความสามารถเฉพาะของท่าน ควรมานำใช้ในการพัฒนาชนบท	126 (32.7)	259 (67.3)
3. การได้รับการยอมรับจากประชาชนใน หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง	234 (60.8)	151 (39.2)
4. เกียรติยศ ชื่อเสียง และผลประโยชน์	52 (13.5)	333 (86.5)
5. เห็นตัวอย่างจากหมู่บ้านอื่นมาแล้ว ทำให้หมู่บ้านเจริญ จึงเข้าร่วมด้วย	176 (45.8)	209 (54.3)
<u>ถูกชักจูง</u>		
6. หน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อหมู่บ้าน อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง	191 (49.6)	194 (50.4)
7. การชักชวนของกรรมการกลางหมู่บ้าน อาสาพัฒนาและป้องกันตนเองอื่น ๆ	75 (19.5)	310 (80.5)
8. การชักชวนของข้าราชการ	75 (19.5)	310 (80.5)
9. ถูกบังคับ	13 (3.4)	372 (96.6)
10. ไม่ต้องการให้หมู่บ้านล้าหลังหมู่บ้านอื่น ๆ	143 (37.1)	242 (62.9)

**7. ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนา
และป้องกันตนเอง**

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและ
ป้องกันตนเองดังกล่าว ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมประชุม ร้อยละ 83.1 รองลงมาได้แก่ การร่วม
ในการดูแลรักษาและทำนุบำรุงโครงการให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดปี ร้อยละ 68.8 การมีส่วนร่วม
เป็นผู้ชักชวนประชาชนให้มาร่วมกิจกรรมการพัฒนาชนบท ร้อยละ 50.6 การร่วมในการสละแรง
งานดำเนินการในกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ร้อยละ 49.9 การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ
วิธีการพัฒนาเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน ร้อยละ 46.2 การร่วมในการวางแผนโครงการพัฒนาชนบท
ร้อยละ 42.6 การร่วมช่วยเหลือโครงการพัฒนาชนบทของรัฐบาลร้อยละ 41.0 การร่วมเป็นผู้นำ
ในการดำเนินการโครงการพัฒนาชนบท ร้อยละ 37.4 การร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาของชุมชน
โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้มากที่สุด ร้อยละ 26.0 การร่วมเป็นผู้ออกวัสดุอุปกรณ์ ร้อยละ 21.6
และการร่วมในการประเมินผลโครงการพัฒนาชนบทของรัฐบาล ร้อยละ 20.5 ถือว่าน้อยที่สุด

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าในจำนวนข้างต้นนี้คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและ
ป้องกันตนเอง ร้อยละ 83.1 เข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทในรูปของการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหา
ต่าง ๆ ในหมู่บ้าน รองลงมาได้แก่ ร่วมดูแลรักษาทำนุบำรุงโครงการให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดปี
ร้อยละ 68.8 และมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวนประชาชนให้มาร่วมกิจกรรมการพัฒนาชนบท ร้อยละ
50.6 ซึ่งทำให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนา
และป้องกันตนเองที่มีต่อหมู่บ้านของตนเป็นอย่างยิ่ง (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.20)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.20 แสดงการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนา
และป้องกันตนเองในการพัฒนาชนบท

การมีส่วนร่วม	มี	ไม่มี
1. การร่วมประชุม	320 (83.1)	65 (16.9)
2. การร่วมในการดูแลรักษาและทำนุบำรุง โครงการให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดปี	265 (68.8)	120 (31.2)
3. การร่วมเป็นผู้ชักชวนประชาชนให้มาร่วม กิจกรรมการพัฒนาชนบท	195 (50.6)	190 (49.4)
4. การร่วมในการสละแรงงานดำเนินการ ในกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ	192 (49.9)	193 (50.1)
5. การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการพัฒนาเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน	178 (46.2)	207 (53.8)
6. การร่วมในการวางแผนโครงการพัฒนา ชนบท	164 (42.6)	221 (57.4)
7. การร่วมช่วยเหลือโครงการพัฒนาชนบท ของรัฐบาล	158 (41.0)	227 (59.0)
8. การร่วมเป็นผู้นำในการดำเนินการ โครงการพัฒนาชนบท	144 (37.4)	241 (62.6)
9. การร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาของชุมชน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้มากที่สุด	100 (26.0)	285 (74.0)
10. การร่วมเป็นผู้ก่อวัสดุ อุปกรณ์	83 (21.6)	302 (78.4)
11. การร่วมในการประเมินผลโครงการ พัฒนาชนบทของรัฐบาล	78 (20.5)	306 (79.5)

ในด้านการแสดงทัศนคติต่อระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ผลการศึกษาพบว่าการที่ใครก็ตามที่จะช่วยกันพัฒนาหมู่บ้านจะต้องมีแรงกระตุ้นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้อาจมาจากการชี้แนะ การแนะนำของข้าราชการ แต่อย่างไรก็ตามในฐานะคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองในเรื่องการพัฒนาแล้วต้องแสดงให้เห็นว่าเราจริงเราจังจึงจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาหมู่บ้าน

ตารางที่ 3.21 แสดงทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

ทัศนคติการพัฒนาชนบท	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	352	91.6
ไม่เห็นด้วย	33	8.4
รวม	385	100.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการศึกษาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่มี เพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาอยู่อาศัยในหมู่บ้าน อาชีพ รายได้ สถานภาพในครอบครัว สถานภาพทางตำแหน่ง และทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกัน ไม่ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกันจึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทและลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกันเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เหตุผลคือ

1. เกี่ยวกับประโยชน์ที่คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองได้รับจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทส่วนใหญ่จะเป็นประโยชน์ที่ได้รับขั้นพื้นฐาน เช่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การที่ได้มาเป็นคณะกรรมการกลางๆ ทำให้บุคคลอื่นรู้จักมากขึ้นและได้รับการยอมรับจากเพื่อนบ้านกับมีความเป็นอยู่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตามในสังคมปัจจุบันโดยทั่วไปประชาชนต้องต่อสู้ทำมาหาเลี้ยงชีพเพื่อให้ตนเองและครอบครัวอยู่รอด จึงอาจทำให้คณะกรรมการกลางๆ ให้ความสนใจในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทน้อยลงไป แต่ผลที่ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมก็มีได้น้อยลงไป ทั้งนี้เพราะประโยชน์ที่ได้รับเป็นความต้องการพื้นฐานของประชาชนนั่นเอง
2. เกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พบว่าคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่มาจากกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในหมู่บ้าน ๆ ละ 1 คน มีความสนใจเข้าร่วมในการพัฒนาชนบทในระดับสูง ในขณะที่กรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่เป็นโดยตำแหน่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิให้ความสนใจในการเข้าร่วมในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ากรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่เป็นโดยตำแหน่งขาดความกระตือรือร้นหรือถือว่าควรปล่อยให้เป็นที่ของกรรมการกลางๆ ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนมากกว่า นอกจากนี้กรรมการกลางๆ ที่มาจากกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิก็มีความกระตือรือร้นมากเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของตนที่ประชาชนเลือกมาอยู่แล้ว

8. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน
อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

จากการศึกษาในเบื้องต้น จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองมีสาเหตุลักษณะต่อการมีส่วนร่วมที่ต่างกักัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมที่ต่างกักันดังกล่าวแล้ว โดยได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาการอยู่อาศัยในหมู่บ้าน อาชีพ รายได้ของครอบครัว สถานภาพทางตำแหน่ง สถานภาพในครอบครัว ที่สนใจต่อการพัฒนาชนบท ประโยชน์ที่คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองได้รับลักษณะการมีส่วนร่วมกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ซึ่งการศึกษابราภูมผลดังนี้

8.1 เพศที่ต่างกักันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทต่างกักัน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 3.00165 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 DF เท่ากับ 2 ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าที่เบิคได้ในตาราง ดังนั้นเพศที่ต่างกักันจึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท กล่าวคือเพศที่ต่างกักันไม่ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทต่างกักัน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.22)

ตาราง 3.22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

เพศ	ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ชาย	214 (59.6)	97 (27.0)	48 (13.4)	359 (93.2)
หญิง	13 (50.0)	11 (42.3)	2 (7.7)	26 (6.8)
รวม	227 (59.0)	108 (28.1)	50 (13.0)	385 (100.0)

8.2 อายุที่แตกต่างกัน ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 7.79169 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 DF เท่ากับ 4 ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าที่เปิดได้ในตาราง ดังนั้นอายุที่แตกต่างกัน จึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท กล่าวคืออายุที่แตกต่างกันไม่ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.23)

ตาราง 3.23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

อายุ	ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ต่ำกว่า 41 ปี	63 (57.8)	37 (33.9)	9 (8.3)	109 (28.3)
ระหว่าง 41-50 ปี	69 (53.9)	39 (30.5)	20 (15.6)	128 (33.2)
51 ปีขึ้นไป	95 (64.2)	32 (21.6)	21 (14.2)	148 (38.4)
รวม	227 (59.0)	108 (28.1)	50 (13.0)	385 (100.0)

8.3 การศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท แตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 4.94915 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 DF เท่ากับ 6 ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าที่เปิดไว้ในตาราง ดังนั้นการศึกษาที่แตกต่างกันจึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท กล่าวคือการศึกษาที่แตกต่างกันไม่ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.24)

ตาราง 3.24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

การศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ไม่เคยเรียน	2 (50.0)	2 (50.0)	- (0.0)	4 (1.0)
จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	158 (60.5)	67 (25.7)	36 (13.8)	261 (67.8)
จบสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	67 (55.8)	39 (32.5)	14 (11.7)	120 (31.2)
รวม	227 (59.0)	108 (28.1)	50 (13.0)	385 (100.0)

8.4 ระยะเวลาการอยู่อาศัยในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 5.12473 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 DF เท่ากับ 6 ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าที่เปิดไว้ในตาราง ดังนั้นระยะเวลาการอยู่อาศัยในหมู่บ้านจึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท กล่าวคือระยะเวลาการอยู่อาศัยในหมู่บ้านที่แตกต่างกันไม่ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.25)

ตาราง 3.25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการอาศัยอยู่ในหมู่บ้านกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

การอยู่อาศัย ในหมู่บ้าน	ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ต่ำกว่า 16 ปี	38 (59.4)	15 (23.4)	11 (17.2)	64 (16.6)
ระหว่าง 16-30 ปี	82 (55.0)	47 (31.5)	20 (13.4)	149 (38.7)
ระหว่าง 31-45 ปี	80 (64.0)	30 (24.0)	15 (12.0)	125 (32.5)
46 ปี ขึ้นไป	27 (57.4)	16 (34.0)	4 (8.5)	47 (12.2)
รวม	227 (59.0)	108 (28.1)	50 (13.0)	385 (100.0)

8.5 อาชีพที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 13.41213 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 DF เท่ากับ 8 ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าที่เปิดไว้ในตาราง ดังนั้นอาชีพจึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท กล่าวคืออาชีพที่แตกต่างกันไม่ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.26)

ตาราง 3.26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

อาชีพ	ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
เกษตรกร	179 (57.2)	88 (28.1)	46 (14.7)	313 (81.3)
เลี้ยงสัตว์	10 (66.7)	5 (33.3)	-	15 (3.9)
ค้าขาย	13 (72.2)	3 (16.7)	2 (11.1)	18 (4.7)
รับจ้าง	16 (53.3)	12 (40.0)	2 (6.7)	30 (7.8)
อื่น ๆ (ไม่ได้ทำงาน, แม่บ้าน)	9 (100.0)	-	-	9 (2.3)
รวม	227 (59.0)	108 (28.1)	50 (13.0)	385 (100.0)

8.6 รายได้ที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 4.49776 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 DF เท่ากับ 4 ซึ่งมีค่าสูงกว่าที่เปิดไว้ในตาราง ดังนั้นรายได้จึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท กล่าวคือรายได้ที่แตกต่างกันไม่ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.27)

ตาราง 3.27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

รายได้	ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ต่ำกว่า 16,000 บาท	88 (57.5)	48 (31.4)	17 (11.1)	153 (39.7)
ระหว่าง 16,000 - 25,000 บาท	75 (62.0)	33 (27.3)	13 (10.7)	121 (31.4)
25,000 บาทขึ้นไป	64 (57.7)	27 (24.3)	20 (18.0)	111 (28.8)
รวม	227 (59.0)	108 (28.1)	50 (13.0)	385 (100.0)

8.7 สถานภาพในครอบครัวที่แตกต่างกันกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

แตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 1.65599 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 DF เท่ากับ 6 ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าที่เปิดไว้ในตาราง ดังนั้นสถานภาพในครอบครัวจึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท กล่าวคือสถานภาพในครอบครัวที่แตกต่างกันไม่ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.28)

ตาราง 3.28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพในครอบครัวของคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน
อาสาพัฒนาและป้องกันตนเองกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

สถานภาพ ในครอบครัว	ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
หัวหน้าครอบครัว	202 (59.2)	95 (27.9)	44 (12.9)	341 (88.6)
ภรรยาหัวหน้า ครอบครัว	12 (57.1)	7 (33.3)	2 (9.5)	21 (5.5)
สมาชิกในครอบครัว	12 (54.5)	6 (27.3)	4 (18.2)	22 (5.7)
อื่น ๆ (อาศัยญาติพี่น้อง)	1 (100.0)	-	-	1 (0.3)
รวม	227 (59.0)	108 (28.1)	50 (13.0)	385 (100.0)

8.8 สถานภาพทางตำแหน่งที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 9.38247 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 DF เท่ากับ 6 ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าที่เปิดไว้ในตาราง ดังนั้นสถานภาพทางตำแหน่งจึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท กล่าวคือสถานภาพทางตำแหน่งที่แตกต่างกันไม่ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.29)

ตาราง 3.29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางตำแหน่งของคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน
อาสาพัฒนาและป้องกันตนเองกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

สถานภาพ ของตำแหน่ง	ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
กำนัน	5 (62.5)	2 (25.0)	1 (12.5)	8 (2.1)
ผู้ใหญ่บ้าน	26 (53.1)	17 (34.7)	6 (12.2)	49 (12.7)
แพทย์ประจำตำบล	3 (50.0)	3 (50.0)	-	6 (1.6)
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	67 (59.8)	26 (23.2)	19 (17.0)	112 (29.1)
กรรมการสภาตำบล ผู้ทรงคุณวุฒิ	18 (52.9)	14 (41.2)	2 (5.9)	34 (8.8)
กรรมการหมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ	108 (61.4)	46 (26.1)	22 (12.5)	176 (45.7)
รวม	227 (59.0)	108 (28.1)	50 (13.0)	385 (100.0)

8.9 ทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกันทำให้มีอิทธิพลต่อแนวทางการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 7.63190 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 DF เท่ากับ 4 ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าที่เปิดไว้ในตาราง ดังนั้นทัศนคติทางการเมืองจึงไม่มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลต่อแนวทางการพัฒนาชนบท กล่าวคือทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกันไม่ทำให้มีอิทธิพลต่อแนวทางการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.30)

ตาราง 3.30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมืองของคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน
อาสาพัฒนาและป้องกันตนเองกับอิทธิพลต่อแนวทางการพัฒนาชนบท

ทัศนคติ	ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ไม่เห็นด้วย	1 (25.0)	1 (25.0)	2 (50.0)	4 (1.0)
ไม่แน่ใจ	63 (64.3)	27 (27.6)	8 (8.2)	98 (25.5)
เห็นด้วย	163 (57.6)	80 (28.3)	40 (14.1)	283 (73.5)
รวม	227 (59.0)	108 (28.1)	50 (13.0)	385 (100.0)

8.10 ประโยชน์ที่ตนเองได้รับแตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา
ชนบทแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 28.09386 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 DF เท่ากับ 4 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่าที่เปิดไว้ในตาราง ดังนั้นประโยชน์ที่ได้รับ จึงมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท กล่าวคือประโยชน์ที่ได้รับแตกต่างกัน ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.31)

ตาราง 3.31 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยชน์ที่คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและ
ป้องกันตนเองกับได้รับจากการมีส่วนร่วมที่ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

ผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ได้รับประโยชน์ มาก	48 (87.3)	6 (10.9)	1 (1.8)	55 (14.3)
ได้รับประโยชน์ ปานกลาง	172 (56.0)	90 (29.3)	45 (14.7)	307 (79.7)
ได้รับประโยชน์ น้อย	7 (30.4)	12 (52.2)	4 (17.4)	23 (6.0)
รวม	227 (59.0)	108 (28.1)	50 (13.0)	385 (100.0)

8.11 ลักษณะการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท แตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 770.0000 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 DF เท่ากับ 4 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่าที่เปิดไว้ในตาราง ดังนั้นลักษณะการมีส่วนร่วมจึงมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท กล่าวคือลักษณะการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน (ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.32)

ตาราง 3.32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการมีส่วนร่วมกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ต่ำ	227 (100.0)	-	-	227 (59.0)
ปานกลาง	-	108 (100.0)	-	108 (28.1)
สูง	-	-	50 (100.0)	50 (13.0)
รวม	227 (59.0)	108 (28.1)	50 (13.0)	385 (100.0)

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองในการพัฒนาชนบท จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้โดยคาดหมายว่าจะเป็นปัจจัยที่มีส่วนทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองแตกต่างกันออกไป ซึ่งได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับเพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาการอยู่อาศัยในหมู่บ้าน อาชีพ รายได้ สถานภาพทางตำแหน่ง สถานภาพในครอบครัว ทักษะที่มีต่อแนวทางการพัฒนาชนบทของรัฐบาล ประโยชน์ที่คณะกรรมการกลางฯ ได้รับจากการมีส่วนร่วมและลักษณะการมีส่วนร่วม ปรากฏผลว่ามีอยู่เพียง 2 ปัจจัยที่มีส่วนทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองในเขตอำเภอเมืองเพชรบูรณ์แตกต่างกันคือ ปัจจัยเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมกับลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทนั้น มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งคณะกรรมการกลางหมู่บ้านฯ ที่ได้รับผลประโยชน์มาก อาจมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทต่ำกว่ากรณีจากการเปรียบเทียบหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองบ้านป่าแดงกับบ้านยางกุด จะเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาชนบทของแต่ละหมู่บ้านนั้น จะเกิดจากความต้องการของราษฎรในหมู่บ้าน โดยเสนอปัญหาต่าง ๆ ให้กับคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน ประชุมพิจารณาแก้ไขกัน ซึ่งในรูปแบบดังกล่าวนี้ ในช่วงที่ก่อนมีการจัดตั้งหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง การดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ มักจะอยู่ที่ผู้ใหญ่บ้านเพียงคนเดียว ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ทันทั่วทั้ง ประกอบกับหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองเป็นหมู่บ้านที่มีรูปแบบการปกครองโดยแบ่งความรับผิดชอบออกเป็นคณะกรรมการในแต่ละฝ่าย จึงทำให้คณะกรรมการฯ หมู่บ้านซึ่งเป็นราษฎรในหมู่บ้านช่วยกันทำงานกัน มีความสัมพันธ์กันเป็นการส่วนตัว ซึ่งในลักษณะการจัดรูปแบบการปกครองของหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองมีระเบียบกฎหมายเป็นตัวกำหนดการดำเนินงาน จึงทำให้การดำเนินงานตามโครงสร้างเดิมของหมู่บ้าน ซึ่งในอดีตประกอบไปด้วย ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กับผู้ทรงคุณวุฒิของสภาตำบลเปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ตามบุคคลที่จะมาเป็นคณะกรรมการกลางหมู่บ้านฯ ก็จะต้องอยู่ในเงื่อนไขและคุณสมบัติของกฎระเบียบที่กำหนดไว้ เช่น จะเป็นชายหรือหญิงก็ได้ มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี มีการศึกษาประโยคประถมศึกษาตอนต้น อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน เป็นต้น จึงทำให้ราษฎรในหมู่บ้านสามารถที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการกลางหมู่บ้านได้แทบทุกคน แต่ทั้งนี้จะต้องผ่านกระบวนการจัดสรรคือ การเลือกตั้งจากราษฎรในหมู่บ้านเสียก่อน

นั่นก็คือ โครงสร้างการปกครองการบริหารงานในหมู่บ้านก่อนที่จะเป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง เป็นรูปแบบโครงสร้างแบบเก่าตาม พ.ร.บ.ลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ซึ่งได้กำหนดหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านไว้ว่า มีอำนาจหน้าที่อย่างไร แต่ไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการไว้ เป็นเพียงแต่กำหนดให้มีคณะกรรมการหมู่บ้านขึ้น ประกอบไปด้วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านในการดำเนินงานของหมู่บ้าน มิได้แยกหรือแบ่งงานให้ชัดเจน จึงทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ในหมู่บ้านตกอยู่กับผู้ใหญ่บ้านเพียงคนเดียว แต่หลังจากที่หมู่บ้านนั้นได้ประกาศจัดตั้งเป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองแล้ว โครงสร้างการบริหารการปกครองของหมู่บ้านจะเปลี่ยนแปลงไป เพราะกำหนดให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เข้ารับผิดชอบงานของหมู่บ้านเป็นฝ่าย ๆ ไป เช่น ฝ่ายปกครอง ฝ่ายป้องกัน ฝ่ายพัฒนา ฝ่ายศึกษาและวัฒนธรรม ฝ่ายสวัสดิการและสังคม ฝ่ายสาธารณสุข ฝ่ายการคลัง โดยแต่ละฝ่ายจะมีประธานฝ่ายซึ่งราษฎรเลือกตั้งเข้ามารับผิดชอบ เหตุนี้จึงทำให้การบริหารงานของหมู่บ้านมีความประสาน ความสัมพันธ์กันระหว่างคนในหมู่บ้าน ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ปัจจัยเกี่ยวกับเพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาการอยู่อาศัยในหมู่บ้าน อาชีพ รายได้ สถานภาพทางตำแหน่ง สถานภาพในครอบครัว และทัศนคติที่มีต่อแนวทางการพัฒนาชนบทของรัฐบาล ถึงแม้จะแตกต่างกันก็ไม่ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน เพราะคณะกรรมการทุกคนที่เข้ามาดำเนินการบริหารงานในหมู่บ้านอยู่ในเงื่อนไขที่กฎ ระเบียบ กำหนดไว้ ประกอบกับแต่ละคนที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านฯ จะต้องมิจิตสำนึกในการช่วยเหลือ มิจิตสำนึกในการเสียสละ เพื่อส่วนรวมอยู่แล้วนั่นเอง

สำหรับปัจจัยอีก 2 ประการ ได้แก่ ประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชนบท จะเห็นว่าปัจจัยทั้ง 2 ประการนี้มีความสัมพันธ์กัน โดยปกติความต้องการของมนุษย์เมื่อมีส่วนที่จะดำเนินการหรือส่วนร่วมในกลุ่มต่าง ๆ อย่างไม่ควรที่จะได้รับผลตอบแทนเข้ามา ซึ่งจะมากหรือน้อยหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจะพอใจหรือไม่ก็ตาม โดยกรรมการหมู่บ้านฯ แต่ละคนลักษณะการมีส่วนร่วมจากการวิจัยก็ไม่เหมือนกัน กรรมการหมู่บ้านฯ บางคนลักษณะการมีส่วนร่วมอาจเป็นไปด้วยความสมัครใจ หรือ อาจถูกชักจูงเข้ามา (ข้าราชการชักชวนกรรมการฯ บางคนชักชวน หน้าที่ของตนที่รับผิดชอบต่อหมู่บ้าน เป็นต้น) โดยผลจากการวิจัยลักษณะการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านฯ ร้อยละ 60.8 ได้รับความยอมรับจากประชาชนในหมู่บ้าน สำหรับประโยชน์ที่ได้รับนั้น จากการวิจัยพบว่าคณะกรรมการหมู่บ้านฯ ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทมากถึงร้อยละ 87.3 นั่นก็คือ ลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทกับประโยชน์ที่ได้รับในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองแตกต่างกัน ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน